

Mikor jár jubileumi jutalom nyugdíjazáskor?

1973. júniusában megyek nyugdíjba, 36 évet dolgoztam, írja O. B. szegedi olvasónk. Kérdezi: nyugdíjazásra való tekintettel megkaphatja-e a negyvenéves jubileumi jutalmat vagy sem.

A Munka Törvénykönyve végrehajtására megjelent 34/1967. (X. 8.) Korm. sz. rendelet intézkedései szerint a negyven-, illetőleg ötvenéves munkavisztonnyal járó jubileumi jutalmat akkor is ki kell fizetni, ha a dolgozóknak nyugdíjazáskor legalább harmincöt, illetőleg negyvenöt évi munkavisztonya van. Megtörténhet azonban, hogy olvasónk a fenti jogszabály ellenére sem jogosult a jutalomra. Leveleiből ugyanis azt látjuk, hogy azért kéri a 40 éves jubileumi jutalmat, mert a 25 évi munka után járó jutalmat már felvette. Azt azonban nem írta meg, hogy a 25 évi munkája után járó jutalmat mikor vette fel? Pedig ez igen lényeges, mert a rendelkezések azt is kimondják, hogy az a dolgozó, aki az 1968. január 1. napja előtti jogszabályok szerint 25 éves jubileumi jutalomban részesült, negyvenéves jubileumi jutalmat csak a huszonöt éves jutalom esedékességétől számított tizenöt év elteltével kaphat. Nyugdíjazás esetén ez az idő öt évvel csökkenthető. Vagyis olvasónk, a negyvenéves jubileumi jutalmat, akkor

kaphatja meg, ha jogosultsága a 25 éves jubileumi jutalomra legalább tíz évvel ezelőtt már megvált.

A rendelkezés azért jogosultságról beszél nem pedig kifizetéséről, mert az előírt

tizenöt, illetve tíz év várakozási idő a jogosultság időpontjának megszerzésétől számít akkor is, ha a kifizetés esetleg valamilyen ok miatt késedelmesen történt.

Dr. V. M.

„Büvös” tökmag a várárokban

Érdekes agrártörténeli rejtélyre derített fényt nemrégiben a tatai várárok üledékanyagának botanikai vizsgálata. A törökvilágban feltöltött egykori védősánc a várásatások során már korábban is régészeti kincsesbányának bizonyult, számos muzeális értékű lelet bukkant napfényre a középkori rétegből.

A régészeti feltárás befejezése után Skoflec István, a neves paleobotanikus fogta vállatára a várárok apró leletekkel XV—XVI. századainak meghatározott kultúrrétegeit. A vizsgálat meglepő eredménnyel zárult. A fejlett kertkultúrát bizonyító szerves maradványok között egy, az évszázadokat viszonylag épségben átvészelt lopótökmag is akad. E felfedezés érdekessége az, hogy eddigi ismereteink szerint a lopótökmag csak a XVII—XVIII. században honosodott meg

házánkban, s csakúgy, mint elődje, a burgonya, ez is Amerikából került át kontinensünkre.

A nem mindennapi lelet tanúsága szerint immár nem titok, hogy 300—400 esztendővel ezelőtt milyen anyagból készült hébérel csalógatták elő őseink a hegy levet az öblös hasú gönci hordókból. Ezt a fára kúszó, praktikus tökfélést minden bizonnyal országzerte természetek már ekkoriban. Hogy eddig perdöntő bizonyíték erről még másutt nem került elő, annak egyszerű a magyarázata. A nővényi magvak — ha csak el nem szesenedtek — rövid idő alatt nyomtalanul elbomlanak a talajban. Több évszázados fennmaradásukhoz olyan körülmények kellenek, mint amilyenek a tatai várárok szerves maradványokat jól konzerváló tözegek, agyagos rétegei...

Tervezés a mezőgazdaságban

„A termelés növelése során érvényesíteni kell azt a fő követelményt, hogy a termelés jobban feleljen meg a hazai és a külkereskedelmi szükségleteknek, csökkenjen a gazdaságtalan termékek termelése, javuljon a gazdaságosság. Következésképpen végre kell hajtani a beruházások, a készletek, a külkereskedelmi áruforgalom, az állami költségvetés és a hitelvezetés tervszerű alakítására hozott intézkedéseket.”

(Az MSZMP KD 1972. novemberi határozatából).

A terv törvény. Ésszerű, eredményes gazdálkodás elkövetésének megalapozott, közgazdasági számításokkal nem indokolt tervszerűség nélkül. Sőt. A mezőgazdasági nagyüzemekben egyre több elvárásoknak kell hogy megfeleljen, fokozatosan növekednek azok az elvonó intézkedések, rendelkezések, amelyek égetően előírják, holnap többet termelni, mint tegnap. Jobban igazodnia kell a termelési szerkezetének az adottságokhoz, egyben az igényekhez, mert a piac a legfőbb úr.

Mit akar a magyar mezőgazdasági jövőre? A termelés 1—2 százalékos — 1971-hez képest 5—6 százalékos — növekedését irányozza elő. Növénytermelésben a 72-es termelési színvonalra számolnak, ami azt is jelenti, hogy szántóföldi növényekből 5 százalékos csökkenés, zöldségfélékből 5 százalékos, szőlőből 2 százalékos, gyümölcsből pedig 7 százalékos növekedés várható. Gabonából 10 millió tonna. A cukorrépa területe 12 ezer hektárral, a dohányé ezer, a napraforgóé pedig 10 ezer hektárral növekszik. Borból 5 millió hektoliter, gyümölcsből 1,4—1,5 millió tonna terem.

Az állattenyésztés termelési értéke a 72-es évinél nagyobb ütemben, mintegy 2—3 százalékkal emelkedhet. Az állati termékek termelése viszont 4—6 százalékkal nő. Szarvasmarha-tenyésztésben alapvető feladat az ágazat fejlesztése érdekében hozott kormányintézkedések következtetés végrehajtása, ami 3,2 milliárd forinttal javítja a jövedelmezőséget. Az intézkedések egyenlegeként több mint 500 millió forinttal nő a mezőgazdasági üzemek az egyéni termelők jövedelmében.

A tehénállomány fejlesztésében elsősorban a húshasznosítású állomány növelése a fontos, mivel a tejszükséglet kielégítése a jelenlegi tejelő állománnyal, növekvő tejhozam mellett biztosítható. A vágómarha-termelés az állomány emelkedése következtében átmenetileg 4 százalékkal csökken.

A sertésállomány fejlesztésében a baromfi-állomány növelése az új üzemelő telepek, a felvásárlás 6 millió húzóval számol. A baromfi-állományban a korábbi évek dinamikus fejlődése mérséklődik. A feladatok tehát összességükben egyre nagyobb tervszerűséget, fegyelmezett termelést követelnek a mezőgazdasági üzemektől. A további előrelépéshez nagy segítség az anyagi, műszaki ellátás javítása, 8500 traktort, 8500 pótkocsit, 1600 gabonakombajnt és 1700 különféle kukoricabetakarító gépeket kapnak a gazdálkodók. Az egy hektár megművelt területre jutó műtrágya mennyisége 155 kilogrammról 170 kilogrammra nő.

Az éves terv készítésénél azonban nemcsak a népgazdasági érdekeket, elvárásokat mérlegelik, hanem egy-egy közös gazdasági speciális üzemi felkészülését, termelési adottságait is. Szőregen az Egyetértés Tsz-ben például a következőkből is indulnak ki. Az átlagnál nagyobb munkabért fizetnek, különben nem kapnának munkaerőt, így is a közeli Kükesházáról járnak át naponta többen. Látványos beruházások ezelőtt sem voltak, a közeljövőben sem lesznek. Három éve arra törekednek, hogy a földet, a legfontosabb termelési eszközt használják ki maximálisan és a lehető legnagyobb terméseredményeket takarítsák be róla. 1973-ban is ezt az alapvető elgondolást érvényesítik, erre alapozzák a termelési és pénzügyi tervüket. Búzából, kukoricából az eddig elért terméseredményük már állja az összehasonlítást a legjobban termelő gazdaságokéval.

Ténylegesen kukoricából 1973-ban 1300—1400 holdat termesztettek, egyszeri keverékek egyenlegeként több mint 500 millió forinttal nő a mezőgazdasági üzemek az egyéni termelők jövedelmében. A föld és a

baromfitelep Szőregen „pénzbánya”. Az utóbbinál üzemzerű a termelés, 5—10 százalékos eltéréssel lehet számolni. Kevés variációt alkalmaznak, a kalászosok javára 300 holddal nőtt a terület. Állattenyésztésükben a szarvasmarha-program keretében a régi, használt épületeket felújítják, mintegy 25—30 százalékos kapacitásbővítést jelent ez, aminek árnyában növelik is az állományt.

A Csongrádi Árpád Tsz közepes nagyságú. A jelenlegi és a közeljövőbeni beruházási forrás elsősorban a műszaki fejlesztést, a termelés gépesítését, a meglévő gépi technológiák szintertartását szolgálják. Új állattenyésztési épületekre, férőhely-kialakításra anyagi ereje nincs a termelősövetkezetnek. Az állattenyésztés jövedelmezőségéről azonban nem mondhatunk le a tagok, ezért más megoldás híján az állatállomány létszámát a meglévő épületek, istállók átalakításával, célszerűbb kihasználásával oldják meg. Legfontosabb feladatként az egyes állatfajok, hasznosítási irányok, kocsportok helyes területi elhelyezéséről gondoskodnak.

A belső átszervezéssel egyidejűleg megterveztek a takarmánytermő területek újabb kialakítását, elhelyezését is. Okosan. Vagyis az abrak- és tömegtakarmánytermő területek közel kerültek a majorokhoz, a felhasználási helyezés minimálisra korlátozódnak.

A fentiek bizonyítják, olcsón és gyorsan is lehet a termelési szerkezetet változtatni, ha akarják. Megéri! Most bővebben jut idő rá, a téli napok tervezgetéssel, tervkészítéssel telnek. A feladatok, követelmények, nem utolsósorban a piaci lehetőségek is ismertek. Ezekhez alakítani a termelést nemcsak népgazdasági érdek, hanem hasznos üzemi lehetőség is, a rentábilisabb gazdálkodás elengedhetetlen követelménye.

Sz. Lukács Imre

Anyakönyvi hírek

Rozália, Szél Sándor István és Gyémánt Aranka, Bozsogi János Mihály és Markóti Julianna, Tandari József és Kalovszki Éva, Csányi István és Asztalos Anna, Gémes Ferenc és Nagy Ilona, Ecséki Árpád és Janka Edit Éva, Farkas Márton és Szabó Irén, Jójárt Imre és Csóti Margit, Hegedűs József és Farkas Mária, Nagy János József és Dinnyés Mária, Lázity Bogdán Zoltán és Petrovics Anna, Kovács Sándor és Silyi Klára, Szűcs Ferenc és Gora Margit, Veszelyovszki Ferenc és Orsz Mária, Magdolna, Adánics József és Macsek Mária Judit, Baló Tamás és Sántha Ilona, Benyháti Zoltán József és Varga Margit Éva, Mityók György és Toppán Ilona házasságát kötötték.

Házilózás: Gabara Medárdné Boda Mária, Nagy Jánosné Vatai Borbála, Sándor Sándorné Langó Erzsébet meghalt.

III. KERÜLET
Házasság: Vecsey Tibor és Szűcs Erzsébet, Rác János és Pótyi Gizella Magdolna, Kiss Imre és Belovai Veronika, Mészáros Sándor és Oláh Rozália házasságát kötötték.

Születés: Magyar Ferencnek és Török Zsuzsannának Mónika Szilvia, Móra Jánosnak és Mészáros Piroksa Saroltának Katalin Zsuzsanna, Szentkirályi Józsefnek és Poményi Bolvárné Csaba, Balogh Sándornak és Ördögh Piroksának Piroksa

Aranka, Horváth Istvánnak és Szilágyi Ilonának István, Juhász Antalnak és Zádori Klárának Klára, Szabó Jánosnak és Szűcs Magdolna Mária, Katalin Erika, Gyuris Sándor Andrásnak és Eszias Erzsébetnek Erzsébet Szilvia, Csabai Jánosnak és Lipcsei Irénnek Henrik, Dani Károlynak és Kovács Gizella Agnesnek Zsuzsanna Agota, Gocsi Ferenc Józsefnek és Maróti Mária Juliannának Zoltán Ferenc, Horváth-Szabó Károlynak és Baráti Ilonának Kálmán László, Németh Józsefnek és Benyár Mária, Ferencnek és Heszke Éva Mária, András Ferenc, Csibi Gyulának és Kovács Ilonának Gyula, Tóth Pálnak és Sándor Rozáliának Rózsa Mónika, Szász Sándor Lászlónak és Török Évának Ervin Sándor, Horváth Sándor Antalnak és Radics Mária Anikónak András, Uveges Lászlónak és Süll Anna Margit, Ferenc, Balogi Dániel Józsefnek és Pócsik Annának Marcell Dániel, Balogh Miklósnak és Látó Mária Mária Mária, Bezdár Józsefnek és Széplácz Erzsébetnek Szilvia, Garas Tibornak és Csáner Mária, Garas Tibornak és Ördögh Józsefnek és Abraham Mária, Csabának és Dunai Erzsébet Zsuzsannának Valéria Zsuzsa, Zakar Ferenc Jánosnak és Kóthenc Zsuzsanna Piroksának Andrea Zsuzsanna nevű gyermekük született.

Házilózás: Kovács Imre, Gombos Pálné Martonossy Rozália, Kőszó István, Vég Józsefnek Csik Ilona, Kecskeméti Józsefnek Csúri Julianna, Fekete István, Keresk Sarolta, Biczkó István, Frank Antalné Dombora Ilona, Horváth Istvánné Csányi Eszter, Tóth János, dr. Polgár György, Makra Irén, Rózsa Erika, Blum Ferencék Cseh Julianna meghalt.

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

152.

A felsőtanyaiak képmé, köztük a megszeli-dült Tandari Sándor is, a macskási vonalon dolgozott teljes erejével. S míg mindenki törte magát, s este holtfáradtan roskadt ágyába, Kende Kamut, az új kormánybiztos, még mindig csak átiratban jelentkezett, s ebben is 15 ezer forint azonnali kiutalását követelte a várostól, azzal a megjegyzéssel, hogy ha nem kapja meg a tekintélyes összeget, akkor nem vállalhat felelősséget a továbbért. Átiratban azt is jelezte, hogy az uradalmat is felszólította a hozzájáruláshoz, de az ögróf jószágigazgatója már sürgönyileg vissza is utasította a kérést.

— Elmebajos — pattogott a főjegyző. — Nem vállal felelősséget? Most! Mikor már minden későnek látszik, és éppen azon a helyen, ahol neki kormánybiztosként kellett volna működnie. De eddig csak a fizetését vette föl, s még csak ide se dugta az orrát.

— S ha ide dugta volna — szólalt meg szeliden Pálly —, hiszen annyit ért a vízvédelemhez, mint egy szakértő.

A gúnyos célzáson derültek de a főjegyző tovább heveskedett:

— És megint csak mi fizessünk. Az uradalom meg egy palotát sem ad. Mindent elhárít magától. Hát ez disznóság! — Arca kivörösödött, s úgy verte a zöld asztalt.

Mindenki igazat adott neki, senki sem intette le. Végül megint Pálly polgármester tártá szét a karját megadóan.

— Nem tehetünk semmit. Védtelemnek vagyunk. Fizetnünk kell!

— Miből! — lapozgatta jegyzeteit Pillich. — Hát, a főigmináimra féltetett pénzből. Más már nincs — felelt a polgármester.

A nyomott hangulatot, mely megülte a kis bizottságot, Pillich törte meg.

— Legyünk óvatosak és ravaszak. Utaljuk ki neki a kért összeget, ha muszáj, de csak részletekben. A gát vagy átszakad napokon belül, ahogy a főjegyző tájékoztatót s akkor a többi nem kell már folyósítani, mert a kormánybiztos úr megbukott. Ha meg nem szakad át, akkor minden erővel kényszeríteni kell, hogy ezt az átkozott kérdést végleg megoldja.

A javaslatot elfogadták, a főjegyző is rábólintott, de úgy, hogy ha a hivatali tekintély és helyzet nem akadályozza, a legszívesebben kocsimórra, káromkodva mondtá volna el mindazt, ami a szíven fekszik. A végén mégis megszólalt, s epéskedve emlékeztette a bizottság tagjait egy korábbi helyzetre, mely tíz éve történt ugyan, de most is jellemző a város és az uradalom viszonyának egyenlőtlenségére.

— Emlékezzetek csak arra, hogy 68-ban kiéltünk nagy keservesen ebből a percsorai társulatból, s hogy végre a magunk ügyét is rendezhessük, fölvetünk a magyar földh'elintézet-től 150 ezer forint kölcsönt, jelzálogul lekötve a tápai rétet. A pénzből elkészült hamarosan a várost védő baktói—macskási töltés és a rendező pályaudvartól a Szent-Mihály-telekig vonuló gátszakasz. 69-ben azonban a nagy esőzések felszaporították a belvizeket s ezek megromgálták az imént megerősített töltéseket. A belvizek természetesen a Nádas-tó, Fehértó és Matyér felé törekedtek, hogy befolyjanak a Tiszába. Igen ám, de az uradalom, hogy mentse a saját területét, töltést emelt gyorsan eléjük Nádas-tónál, s így a felgyűlt víz a város felé özönlött. A kormánybiztos a töltést jogosultnak tartotta a város érdekében szemben. Persze, hamarosan több ház összeomlott, vagy megrongálódott. Le kellett nyelnünk a békát. Kérdem én — szónokolt tovább a főjegyző —, bármit teszünk is, van-e hatalmunk az ögróffal szemben? Hogy akarunk mi ezzel a hatalmas földesúrral megmékzni, akit bérence, Herrich, már eleve olyan értelemben informált, hogy a vasúti töltést a víz semmiképpen sem fogja elérni, s ha igen, akkor át nem hágja, s így az uradalom tekintélyes része beleértve a kastélyt, s a gazdasági épületeket, megmenekül az árvíz-től.

(Folytatjuk.)